

Rinkimai Alandų salose 2023 m. spalio 15 d.

- Šį informacinį lapą Alandų vyriausybė paskelbė 2023 m.
- Daugiau informacijos apie rinkimus Alandų salose galima rasti interneto svetainėje www.val.ax

Sveiki atvykę į rinkimus!

2023 m. spalio 15 d. vyks rinkimai į Alandų parlamentą ir savivaldybių tarybas.

Alandų visuomenei svarbu, kad visi naudotųsi savo teise balsuoti ir dalyvautų rinkimuose. Kas turi teisę balsuoti? Kaip balsuoti? Kaip kandidatuoti?

Čia rasite atsakymus į klausimus apie rinkimus.

Ką mes renkame?

Įstatymų leidžiamosios valdžios rinkimuose į Alandų parlamentą ateinantiems ketveriems metams renkame 30 narių.

Vietos savivaldos rinkimuose renkame narius į savivaldybių tarybas. Nariai taip pat renkami ketveriems metams. Tarybos narių skaičius priklauso nuo gyventojų skaičiaus kiekvienoje savivaldybėje.

Kas gali balsuoti?

Balsuoti rinkimuose galite, jei 2023 m. spalio 15 d. rinkimų dieną esate sulaukę 18 metų. Tai reiškia, kad turėtumėte gimti ne vėliau kaip 2005 m. spalio 15 d.

- **Norėdami balsuoti parlamento rinkimuose**, taip pat turite turėti regioninę Alandų pilietybę. Tačiau rinkimų metu neprivalote būti Alandų salų gyventojas.
- **Balsuoti savivaldos rinkimuose** galite, jei 2023 m. rugsėjo 1 d. jūsų gyvenamoji vieta yra Alandų savivaldybėje. Jums leidžiama balsuoti būtent šioje savivaldybėje.

Taip pat turite turėti regioninę Alandų pilietybę **arba** visus metus iki rinkimų dienos (t. y. ne vėliau kaip 2022 m. spalio 15 d.) jūsų gyvenamoji vieta turi būti Alandų savivaldybėje.

Jei turite teisę balsuoti, balsavimo kortelę gausite paštu savo namų adresu likus maždaug mėnesiui iki rinkimų dienos. Gavę kortelę, galite patikrinti, ar informacija apie jūsų balsavimo teises yra teisinga. Toliau pateikiamas pavyzdys, kaip atrodo balsavimo kortelė.

RÖSTKORT	
Avsändare/vs/registermyndighet Statens ämbetsverk på Åland Enheten för magistratsärenden PB 58 Torggatan 16 22101 MARIEHAMN Tel. (018) 635 270	
Mottagare Älänning Abe Mariehamnsgatan 5 22100 MARIEHAMN	FÖLJEBREV 478 1 CENTRALNÄMNDEN I MARIEHAMNS STAD PB 5 22101 MARIEHAMN TEL. (018) 5310
Du är röstberättigad i Lagtingsvalet och kommunalvalet 2015	Ifylls på förtidsröstningsstället Jag har själv med bevarande av valhemligheten ifyllt röstsedeln och inneslutit den avstämplad i valkuvertet. Den röstandes underskrift Ifylls av valmyndigheten. Tid och ort. Jag intygar, att röstningen försiggått på det sätt som stadgas i lag. Underskrift av valförrättaren eller valbestyrelsens ordförande.
Röstningsområde, -ställe och -tid 1 YTTERNÄS SKOLA 18.10.2015 kl. 9-20	Förtidsröstning 3.10 – 13.10.2015
Rättelseyrkanden avgörs av Centralnämnden för lagtingsval PB 1060 22111 MARIEHAMN	
Kommun Mariehamn	

Datakälla: Befolkningsdatasystemet och hembygdsrättsregistret 1.9.2015

Kaip balsuoti?

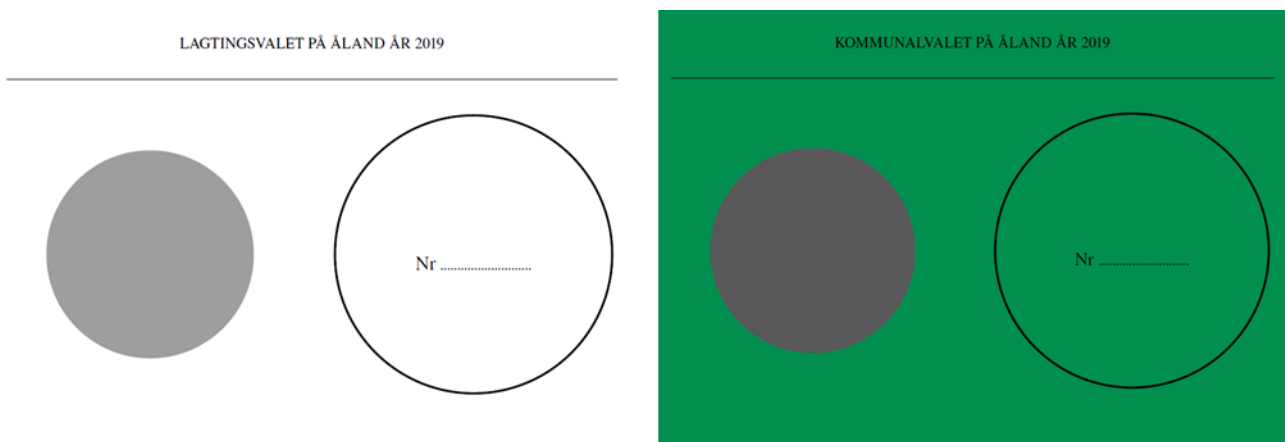
Kiekvienas kandidatas, kuris kandiduoja įvairiuose rinkimuose, turi numerį. Numeriai paprastai nurodomi kandidatų reklaminiuose rinkimų agitacijos skelbimuose. Kandidatų sąrašus taip pat galima rasti visose balsavimo vietose bei svetainėje val.ax.

Parlamento ir vietos savivaldos rinkimų numeracija skiriasi:

- Parlamento rinkimuose – tęsiama nuo 2 (baltasis kandidatų sąrašas)
- Vietos savivaldos rinkimuose – tęsiama nuo 502 (žalasis kandidatų sąrašas)

Taigi tas pats kandidato numeris yra visose savivaldybėse, tačiau balsuoti galima tik už tuos kandidatus, kurie kandidatuoja toje savivaldybėje, kurioje gyvenate.

Balsuodami, balsavimo biuletenyje įrašykite savo kandidato numerį tinkamoje vietoje. Kiekvieniems rinkimams naudojamas specialus balsavimo biuletenis. **Parlamento rinkimuose jis yra baltas, o savivaldos rinkimuose – žalias.** Toliau pateikiama, kaip atrodo skirtingų rinkimų biuleteniai.

Įsitikinkite, kad kiekvieniems rinkimams naudojate tinkamą balsavimo biuletenį.

Paprašykite naujo balsavimo biuletenio, jei kažką klaidingai nurodėte. Pakeistas arba pataisytas balsavimo biuletenis negalioja.

Galite balsuoti iš anksto arba rinkimų dieną. Jei balsuojate iš anksto, paprastai gausite du balsavimo biuletenius: vieną – parlamento rinkimams (baltąjį balsavimo biuletenį), kitą – savivaldos rinkimams (žaliąjį balsavimo biuletenį). Jei turite teisę balsuoti tik vienuose rinkimuose, kitą balsavimo biuletenį galite grąžinti. Po to patikrinama balsavimo teisė.

Toliau apžvelgiami skirtingi balsavimo būdai.

1. Išankstinis balsavimas išankstinio balsavimo apylinkėje Alandų salose

Nuo rugsėjo 30 d., šeštadienio, iki spalio 10 d., antradienio, išankstinio balsavimo apylinkėse Alanduose galite balsuoti iš anksto. Išankstinio balsavimo apylinkės yra įsikūrusios visame Alandų salyne. Jas rasite pašte, savivaldybės skyriuje ar bet kurioje kitoje savivaldybės numatytoje vietoje. Išankstinio balsavimo punktai išankstinio

balsavimo metu dirba šiek tiek skirtingu laiku, kurį galite patikrinti savo savivaldybėje arba svetainėje val.ax.

Balsuoti galite bet kurioje išankstinio balsavimo vietoje. Tai nebūtinai turi būti savivaldybė, kurioje gyvenate.

Kai balsuojate iš anksto, turėsite patvirtinti savo tapatybę. Tapatybės patvirtinimas vyks sklandžiau, jei atsinešite balsavimo kortelę. Rinkimų darbuotojai parodys, kaip balsuoti. Jei jums reikia pagalbos, turite teisę pasitelkti rinkimų padėjėją. Galite atsivesti savo rinkimų padėjėją. Jums padėti gali ir rinkimų darbuotojai.

2. Išankstinis balsavimas išankstinio balsavimo apylinkėje ne Alandų salų teritorijoje

Nuo rugsėjo 30 d., šeštadienio, iki spalio 6 d., ketvirtadienio, išankstinio balsavimo apylinkėse už Alandų salų ribų galite balsuoti iš anksto, pavyzdžiui, įvairiose Šiaurės šalių vietose. Išankstinio balsavimo apylinkės išvardytos svetainėje val.ax.

Galite balsuoti bet kurioje išankstinio balsavimo apylinkėje, esančioje už Alandų salų ribų.

Kai balsuojate iš anksto, privalote patvirtinti savo tapatybę. Tapatybės patvirtinimas vyks sklandžiau, jei atsinešite balsavimo kortelę. Rinkimų darbuotojai parodys, kaip balsuoti. Jei jums reikia pagalbos, turite teisę pasitelkti rinkimų padėjėją. Galite atsivesti savo rinkimų padėjėją. Jums padėti gali ir rinkimų darbuotojai.

3. Išankstinis balsavimas paštu

Jei negalite balsuoti rinkimų dieną arba išankstinio balsavimo laikotarpiu, galite balsuoti paštu. Tai galimybė balsuoti, jei nesate Alandų salose arba jei dėl ligos ar negalios jums sunku atvykti į rinkimų apylinkę.

Jei norite balsuoti paštu, jums reikia naudoti užsakymo formą. Balsavimo paštu dokumentus galite užsisakyti nuo 2023 m. liepos 15 d. Dokumentus rekomenduojama užsisakyti gerokai prieš rinkimus. Formą galite rasti val.ax. Tokiu

atveju visus reikalingus dokumentus gausite paštu. Taip pat gausite instrukcijas, kaip juos užpildyti.

Jei kyla sunkumų atsiimant ar siunčiant laiškus, dokumentai gali būti pristatomi tiesiai jums ir atsiimami baigus balsuoti. To galite paprašyti užsisakydami dokumentus. Tokiu atveju turite gyventi vienoje iš Alandų salų savivaldybių. Dokumentai, kurių reikia balsuojant paštu, turi būti užsakyti ne vėliau kaip spalio 10 d.

Dėmesio! Laiškas su biuleteniais turi būti išsiųstas taip, kad jūsų savivaldybė jį gautų **ne vėliau kaip spalio 13 d. 19 val.**

4. Išankstinis balsavimas tokiose įstaigose kaip ligoninės ar senelių namai

Išankstinį balsavimą ligoninėse, senelių namuose ir kitose panašiose įstaigose organizuoja savivaldybės sudaryta rinkimų komisija. Rinkimų komisijos nariai vyksta į įstaigą, kad suteiktų galimybę balsuoti ten esantiems rinkėjams.

Balsavimas vyksta ne mažiau kaip dvi dienas rinkimų komisijos nustatytu laiku. Laikas paskelbiamas iš anksto, pateikiant aiškiai matomą pranešimą.

Tokiu būdu gali balsuoti tik įstaigoje gyvenantys arba globojami asmenys. Įstaigos darbuotojai tokiu būdu balsuoti negali.

5. Balsavimas rinkimų dieną

Rinkimai vyksta sekmadienį 2023 d. spalio 15 d. Rinkimų apylinkės dirba **nuo 9 iki 20 val.** Jei į rinkimų apylinkę atvyksite iki 20 val., galėsite balsuoti, net jei yra eilė ir teks šiek tiek palaukti.

Rinkimų dieną balsuoti galite tik toje rinkimų apylinkėje, kuri nurodyta jūsų balsavimo kortelėje. Atvykę į rinkimų apylinkę, pirmiausia kreipkitės į rinkimų darbuotojus, kurie patikrins, ar turite teisę balsuoti. Todėl privalote patvirtinti savo tapatybę. Balsavimas vyks greičiau, jei atsinešite savo balsavimo kortelę.

Rinkimų darbuotojams nustačius, kad turite teisę balsuoti, gausite vieną arba du balsavimo biuletenius, priklausomai nuo jūsų teisės balsuoti. Balsavimo biuletenius reikia pildyti balsavimo kabinoje, kad niekas nematytų, ką žymite. Balsavimo kabinoje taip pat galite rasti kandidatų sąrašus.

Atminkite, kad parlamento rinkimų biuletenis yra baltas, o savivaldos rinkimų biuletenis – žalias.

Užpildyti balsavimo biuleteniai antspauduojami. Uždėjus antspaudą, biuletenius reikia įmesti į balsadėžę.

Jeigu prireiktų, jums padės rinkimų apylinkės padėjėjas. Į rinkimus galite atsivesti ir savo padėjėją.

Kas gali kandiduoti rinkimuose?

Kandiduoti gali bet kuris asmuo, turintis teisę balsuoti, išskyrus keletą išimčių. Pavyzdžiui, kandiduoti negalite, jei einate vadovaujančias pareigas savivaldybėje.

Kaip kandiduoti rinkimuose?

Jeigu norite kandiduoti rinkimuose, galite kreiptis į vieną iš Alandų salų politinių asociacijų. Norint kandiduoti, neprivaloma būti asociacijos nariu, tačiau asociacija turi teisę jums, kaip kandidatui, kelti tam tikrus reikalavimus.

Taip pat galite kelti savo kandidatus įsteigę rinkimų asociaciją. Tokiu atveju jums reikia surinkti pakankamą skaičių balsavimo teisę turinčių žmonių, kad jie paremtų jūsų keliamą kandidatą. Parlamento rinkimuose vienam kandidatui reikia dešimties rėmėjų, o savivaldos rinkimuose – trijų. Jei pats esate kandidatas, tuo pačiu metu negalite būti ir rinkimų asociacijos narys.

Galite suvienyti jėgas su kitais žmonėmis ir sudaryti kandidatų sąrašą. Rinkimų asociacijoje vis tiek turi būti pakankamas rėmėjų skaičius, t. y. dešimt žmonių kiekvienam kandidatui parlamento rinkimuose ir trys – savivaldos rinkimuose.

Jeigu norite kelti kandidatus, galite pasinaudoti val.ax pateikta informacija ir formomis.

Rinkimai yra tiesioginiai, slapti ir proporcingi

Ålandų salų rinkimai yra tiesioginiai. Tai reiškia, kad balsuojate tiesiogiai už kandidatą, kurį norite išrinkti. Taip pat visada privaloma balsuoti asmeniškai, negalima perleisti savo balso kitam asmeniui.

Mūsų rinkimai yra slapti. Tai reiškia, kad niekas kitas neturėtų žinoti, kaip balsavote. Tai svarbi demokratijos teisė. Todėl tiek išankstinio balsavimo punktuose, tiek rinkimų apylinkėse balsavimo kabinos dengiamos užuolaida. Galite sulankstyti balsavimo biuletenį, kai einate gauti rinkimų komisijos darbuotojo antspaudo prieš įmesdami biuletenį į balsadėžę.

Ålandų salose rinkimai vyksta proporcingai. Tai reiškia, kad rinkimų rezultatai turėtų kuo tiksliau atspindėti paramą, kurią įvairios frakcijos gauna rinkimuose. Frakcija, surinkusi 15 procentų balsų, taip pat turėtų gauti apie 15 procentų vietų parlamente ar miesto taryboje.

Siekiant užtikrinti, kad rinkimų rezultatai būtų kuo proporcingesni, taikoma d'Hondto metodu vadinama skaičiavimo sistema. Kaip atliekami skaičiavimai, išsamiau aprašyta svetainėje val.ax.

Rinkimų rezultatai

Kai tik rinkimų dieną užsidaro balsavimo apylinkės, pradedami skaičiuoti balsai. Išankstiniai balsai jau buvo suskaičiuoti per dieną ir paprastai apie juos galima pranešti iškart po 20 val. Ålandų žiniasklaida paprastai transliuoja tiesiogiai ir praneša apie balsų skaičiavimą.

Preliminarūs rinkimų rezultatai paprastai būna žinomi iki vidurnakčio. Praėjus kelioms dienoms po rinkimų dienos visi balsai bus perskaičiuoti ir tik tada bus paskelbti galutiniai rezultatai.